

STYRINGSGRUPPEMØTE

Landstrømsforum – elektrifisering av skipsfarten

Sted og tid:

NEK, TEAMS webmøte

16. februar 2021, kl 9:30 – 11:30

Medlemmer:

Innkalt til styringsgruppemøte		Rolle	Til stede
DSB	Jon Eirik Holst	Medlem	Mf
Elektroforeningen	Per Øyvind Voie	Medlem	X
Energi Norge	Per Arne Vada	Medlem	X
Enova	Reidun Svarva	Medlem	X
Reenergy	Ole Svendgård	Medlem	Mf
Kystrederiene	Kenneth Erdal	Medlem	Mf
Kystverket	Einar Bjørshol	Medlem	X
NEK	Leif Aanensen	Styringsgruppeleder	X
NEK	Arild Røed	Forumsleder/sekretær	X
Nelfo	Jon Steinar Sjøvik Hanstad	Medlem	Mf
Norske Havner	Arnt-Einar Litsheim	Medlem	X
Norsk Industri	Stein-Iver Koi	Medlem	Mf
NVE	Christer Heen Skotland	Medlem	X
Sjøfartsdirektoratet	Svein Helge Juell	Medlem	Mf
Statens Vegvesen	Anita Bjørklund	Medlem	X

X = Til stede

MF = Meldt forfall

Sekretær: Arild Røed

Dagsorden:

- 1) Åpning
- 2) Godkjenning av referat fra forrige møte 2020-11-20 (Vedlegg A)
- 3) Behandling av forslag om oppstart av prosjekt NEK Veileder – Valg av standard.
 - a) Prosessgjennomgang
 - b) Forslag, se vedlegg B
- 4) Status prosjekt fergetilkoblinger.
- 5) Status veileder for nærskipfart
- 6) Tilkobling for mindre effekter. Landstrømsforums rolle?
- 7) Tilkobling og bruk av DC. Landstrømsforums rolle?
- 8) Kommunikasjonsløsninger og backoffice-systemer. Landstrømsforums rolle?
- 9) Status i internasjonalt arbeid – Arild Røed orienterer
- 10) NEK maritimt webinar 18 mars - Batterier
- 11) Forslag om forumsmøte 23 mars
- 12) Direktiv/forordning og forskrift for alternative drivstoff
- 13) Eltransportforum
- 14) Eventuelt
- 15) Møteplan

1 Åpning

Leif Aanensen åpnet møtet og ønsket velkommen.

2 Godkjenning av referat fra forrige møte 2020-11-20 (Vedlegg A)

Referatet fra 2020-11-20 ble gjennomgått og godkjent. Referatet blir gjort tilgjengelig på NEKs forumsider.

3 Behandling av forslag om oppstart av prosjekt NEK Veileder – Valg av standard.

Arild Røed orienterte om forslaget. Ved godkjenning i styringsgruppen vil utkastet gjennomgå en innspillrunde i arbeidsgruppene. Videre vil utkastet legges ut for innspill fra forumsmedlemmene. Det er også ønskelig å kunne ha et høringsutkast klart i løpet av noen uker, slik at dette kan settes på dagsorden til det planlagte forumsmøtet den 23 mars.

Styringsgruppen godkjente at man gikk videre med forslaget.

4 Status prosjekt fergetilkoblinger.

Arild Røed redegjorde for situasjonen. Norled har meldt seg på prosjektet for fergetilkoblinger, mens Fjord1 og Torghatten ikke har oppnevnt kontaktpersoner enda. Ettersom prosjektet har stått på vent siden juni 2020, var det enighet i styringsgruppen om å starte planleggingen til en samling selv om ikke alle nøkkelaktørene er på plass. Tanken er at de vil komme på plass i løpet av planleggingsperioden, eller så snart prosjektet er etablert. Uansett vurderer styringsgruppen at det vil være mulig å starte et arbeid så sant minimum én representant for nøkkelgruppene er til stede. Forumsleder Arild Røed planlegger møtedato og organiserer kontakten med nøkkelaktørene.

5 Status veileder for nærskipfart

Utkastet til veileder har vært gjennom innspill fra arbeidsgruppemedlemmene, samt at en gjennomgang er gjort av NEK. På bekreftelse fra arbeidsgruppeliderne vil forumleder organisere en høring i forumet.

Styringsgruppen tok status til orientering.

6 Tilkobling for mindre effekter. Landstrømsforums rolle!

Forumsleder tok opp hvorvidt Landstrømsforum bør involvere seg i hvilke løsninger som benyttes for mindre fartøyer, eksempelvis under 24 meter (som er grensen for småbåtdirektivet). Spørsmålet omhandler å ta stilling til hvilke tekniske løsninger og hvilke standarder som bør benyttes der den kommende standarden IEC/IEEE 80005-3 ikke gjelder. Det ligger an til at det etableres en nedre grense på strøm, slik at standarden ikke vil dekke anlegg under denne grensen. Det kan også være aktuelt å sette en grense ved at anlegg etter IEC/IEEE 80005-3 forutsetter bruk av instruert personell. Videre kan behov for synkronisering være et aktuelt grensesnitt.

Styringsgruppen gav uttrykk for at de stilte seg positivt til å motta prosjektforslag. Prosjektforslag utarbeides og legges frem for styringsgruppen.

7 Tilkobling og bruk av DC. Landstrømsforums rolle!

Forumsleder tok opp hvorvidt Landstrømsforum bør involvere seg i å utvikle krav til DC-anlegg. Krav dokumenter, slik som tekniske spesifikasjoner og standarder må etter gjeldende regler legges frem for en standardiseringskomite, og kan ikke alene vedtas i Landstrømsforum. Likevel tar forumsleder til orde for at Landstrømsforum kan utarbeide et utkast til et slikt dokument. Forumsleder argumenterte med at Landstrømsforum vil kunne samle flere aktører ved å ta ansvar for et slikt arbeid, samt at det vil bidra å raskere redusere utviklingstiden. Saken berører delvis punkt 6 om mindre anlegg, men DC anlegg vil også være aktuelt for større fartøy.

Styringsgruppen kommenterte at det var viktig å få på plass krav eller retningslinjer for DC -anlegg og at Landstrømsforum bør ta initiativ til dette. Det ble også kommentert at det foreligger stor usikkerhet om hvordan flere likerettere i nettet vil påvirke nettkvaliteten.

Prosjektforslag utarbeides og legges frem for styringsgruppen.

8 Kommunikasjonsløsninger og backoffice-systemer. Landstrømsforums rolle!

Forumsleder trakk en parallell til ladeinfrastrukturen for elbiler der kommunikasjon mellom ladepunkt og bil er svært viktig. Ikke bare for sikkerheten, men også for et bredt spekter av funksjonalitet. Tidlig ble det etablert en nordisk base for elbilladepunkter og det ble tatt enighet om en åpen protokoll som tjenesteleverandører kunne benytte for å utvikle sine tjenester. I maritim sektor vil det også være et behov for løsninger som krever innsamling av data som kan brukes til å utvikle tjenester. I mindre segmenter kan man se for seg at det kan være ganske likt det som er utviklet for biler, mens i andre segmenter vil havnen ha behov for kontroll på systemene.

Styringsgruppen fant informasjonsgrunnlaget for tynt til å kunne sette i gang et arbeid på dette. Styringsgruppen ber derfor AG3 om å vurdere behovet for retningslinjer for kommunikasjon, bl.a. protokoller og datainnsamling. Forumsleder vil senere fremme ny sak på bakgrunn av AG3s innstilling.

9 Status i internasjonalt arbeid – Arild Røed orienterer

Arild Røed redegjorde for arbeidet i IEC TC 18 JWG 28 med IEC/IEEE 80005-3. Det ligger foreløpig an til at arbeidet kan bli ferdig 1. år, men at på grunn av voteringsfrister og sluttbehandling i IEC sentralt, at standarden først vil komme ut i 2022. Etter stillstand og to avlyste fysiske møter kom JWG 28 i gang med arbeidet sitt på web på senhøsten 2020. Etter dette har det vært avholdt flere møter og det er planlagt møter omtrent annenhver uke til helt til utkastet er klart.

De siste diskusjonene har dreid seg om avklaring om standardens virkeområde (scope). Det er ikke ønskelig med forvirring rundt valg av løsning i det nedre segmentet.

Styringsgruppen tok saken til orientering.

10 NEK maritimt webinar 18 mars – Batterier

Arild Røed informerte om at NEK holder et webinar 18 mars om maritime batterikrav.

Styringsgruppen tok saken til orientering.

11 Forslag om forumsmøte 23 mars

Arild Røed la frem forslag om å avholde et forumsmøte 23 mars. Tanken er å veksle mellom å ha rene webinarer og å ha møter der deltagerne også kan få ordet.

Styringsgruppen tok dette til orientering.

12 Direktiv/forordning og forskrift for alternative drivstoff

Arild Røed orienterte om status for revisjon av direktivet for alternativt drivstoff. Det har vært avholdt møter i standardiseringsgruppene som skal anbefale til kommisjonen hvilke standarder som bør benyttes og knyttes til direktivet. Kommisjonen tar alle formelle beslutninger selv, men retningen på utviklingen er at IEC/IEEE 80005 serien adopteres til Europa og etter hvert publiseres som EN 80005 serien. Ved en eventuell harmonisering mot direktivet vil standarden få en juridisk forankring i et EU-direktiv.

Styringsgruppen tok saken til orientering.

13 Eltransportforum

Leif Aanensen redegjorde for NEKs nysatsning – Eltransportforum. www.nek.no/forum/eltransport/

Aktuelle diskusjonssaker i forumet som for øyeblikket er under oppbygging:

- Tungtransport
- Design av ladeparker
- Energibufring
- V2G – Vehicle to grid

14 Eventuelt

1. Stortingsmelding om Grønnere og smartere maritime næring

- Per Øyvind Voie orienterte
- Næringskomiteen behandler saken.
- Innspilling legges frem medio mars.

2. Workshop for havbruk (oppdrett)

- Reidun Svarva orienterte om et prosjekt der det opprettes en gruppe som skal se på elektrisk forsyning til oppdrettsanlegg. Det er større variasjoner i valg av landstrømsløsninger som utløser et behov for diskusjon og mulige tiltak. Arild Røed og Reidun Svarva følger opp på hvordan Landstrømsforum kan involveres.
- Styringsgruppen støttet tiltaket

3. Elmar (workshop 4. Mars)

- Arild Røed orienterte og viste til tidligere innlegg i styringsgruppen om prosjektet Elmar der forumleder er deltager i en referansegruppe. Første møte i referansegruppen er satt til 4 mars.

4. Ladeinfrastrukturgruppe i Elektroforeningen

- Per Øyvind Vada orienterte om at elektroforeningen har etablert en gruppe som utarbeider statistikker ut fra, bl.a. salgsdata. Resultater kan om mulig være aktuelle for NEKs arbeid med et eltransportforum.

15 Møteplan

Møteplan var på forhånd presentert via Doodle. Innkalling var sendt med Outlook for 2021.

Møtedatoer: 2021-04-07, 2021-06-16, 2021-10-01, 2021-12-16

